Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

9. juuni 2016*

Eelotsusetaotlus — Ühine põllumajanduspoliitika — Teatavate toetuskavade ühtne haldus- ja kontrollisüsteem — Määrus (EÜ) nr 1782/2003 — Ühtne otsemaksete kava — Artiklid 43 ja 44 — Pindalal põhinevad toetusõigused — Pindalatoetuse kõlblikud hektarid — Püsirohumaa — Siseriiklikud õigusnormid, mis näevad varem toetusõiguste kindlaksmääramiseks arvesse võetud söödamaa pindala ületava püsirohumaa pindala toetuskõlblikkuse suhtes ette tingimuse, et seda kasutatakse põllumajandusettevõtte enda karjakasvatuse vajadusteks

Liidetud kohtuasjades C-333/15 ja C-334/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) 22. mai 2015. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse 6. juulil 2015, menetlustes

María del Pilar Planes Bresco

versus

Comunidad Autónoma de Aragón,

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja president D. Šváby, kohtunikud J. Malenovský ja M. Vilaras (ettekandja),

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Hispaania valitsus, esindaja: A. Rubio González,

— Euroopa Komisjon, esindajad: J. Guillem Carrau ja H. Kranenborg,

olles 10. märtsi 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

otsuse

1 Eelotsusetaotlused puudutavad küsimust, kuidas tuleb tõlgendada nõukogu 29. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1782/2003 (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks ning muudetakse määruseid (EMÜ) nr 2019/93, (EÜ) nr 1452/2001, (EÜ) nr 1453/2001, (EÜ) nr 1454/2001, (EÜ) nr 1868/94, (EÜ) nr 1251/1999, (EÜ) nr 1254/1999, (EÜ) nr 1673/2000, (EMÜ) nr 2358/71 ja (EÜ) nr 2529/2001) (ELT 2003, L 270, lk 1; ELT eriväljaanne 03/40, lk 269), nõukogu 19. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 2012/2006 (ELT 2006, L 384, lk 8) muudetud redaktsioonis (edaspidi „määrus nr 1782/2003“), artikleid 29, 43 ja 44.

2 Taotlused on esitatud põllumajandustootja María del Pilar Planes Bresco ja Comunidad Autónoma de Aragóni (Aragóni autonoomne piirkond, Hispaania) vahelises kahes kohtuvaidluses selle üle, kuidas tuleb määrata põllumajandusaastatega 2007 ja 2008 seoses kindlaks tema põllumajandusettevõtte see pindala, mis on määruses nr 1782/2003 ette nähtud ühtse pindalatoetuse kõlblik.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 1782/2003

3 Määruse nr 1782/2003 põhjenduses 4 on märgitud:

„Kuna püsirohumaadel on keskkonnale positiivne mõju, on asjakohane võtta vastu meetmed olemasolevate püsirohumaade säilitamise soodustamiseks, et vältida rohumaa suuremahulist muutmist haritavaks maaks.“

4 Määruse nr 1782/2003 põhjenduses 24 on märgitud:

„Ühenduse põllumajanduse konkurentsivõime suurendamine ning toidukvaliteedi ja keskkonnastandardite soodustamine põhjustab paratamatult põllumajandustoodete institutsionaalsete hindade languse ning ühenduse põllumajandustootjate jaoks toomiskulude kasvu. Nende eesmärkide saavutamiseks ning rohkem turule orienteeritud ja säästva põllumajanduse soodustamiseks on vaja lõpetada üleminek tootmise toetamiselt tootjate toetamisele, kehtestades iga põllumajandustootja jaoks toodanguga sidumata sissetulekutoetuse süsteemi. Toetuse lahutamine toodangust ei muuda põllumajandustootjale tegelikult makstavaid toetussummasid, vaid suurendab märkimisväärselt sissetulekutoetuse tõhusust. Seetõttu tuleks ühtse otsetoetuse saamise tingimuseks kehtestada see, et peetaks kinni keskkonna, toidu ohutuse ning loomade tervishoiu ja heaoluga seotud tingimustest ja et põllumajandusettevõttes valitseksid head põllumajandus- ja keskkonnatingimused.“

5 Määruse artikkel 2 määratleb mõisteid „põllumajandustootja“, „põllumajandusettevõte“ ja „põllumajanduslik tegevus“ alljärgnevalt:

„a) põllumajandustootja – füüsiline või juriidiline isik või selliste isikute rühm, olenemata sellest, missugune õiguslik seisund sellele rühmale ja rühma liikmetele on riikliku õigusega antud, kelle põllumajandusettevõte asub ühenduse territooriumil, nagu on määratletud asutamiselepingu artiklis 299, ning kes tegeleb põllumajandusliku tegevusega;

b) põllumajandusettevõte – kõik põllumajandustootja poolt juhitavad sama liikmesriigi territooriumil asuvad põllumajanduslikud tootmisüksused;

c) põllumajanduslik tegevus – põllumajandustoodete tootmine ja kasvatamine, sealhulgas saagikoristus, lüpsikarja pidamine, põllumajandusloomade aretamine ja pidamine ning maa hoidmine heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes, nagu on kehtestatud artikliga 5“.

6 Sama määruse artikkel 5 sätestab:

„1. Liikmesriigi tagavad, et kogu põllumajandusmaa ning eelkõige põllumajandusmaa, mida enam ei kasutata tootmise eesmärgil oleks heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes. Liikmesriigid määratlevad heade põllumajandus- ja keskkonnatingimuste miinimumnõuded IV lisas sätestatud raamistiku alusel, siseriiklikul või regionaalsel tasandil, võttes arvesse asjaomaste alade eriomadusi [...]

2. Liikmesriigid tagavad, et maad, mis olid 2003. aasta pindalatoetuste taotluste esitamiseks ette nähtud kuupäeval püsikarjamaa all, sellena ka säilitataks. [...]

Siiski võib liikmesriik nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel kehtestada esimesest lõikest erandi, tingimusel et ta võtab kasutusele meetmed oma püsikarjamaa all oleva kogupindala olulise vähenemise vältimiseks.

[...]“

7 Määruse nr 1782/2003 artikkel 29 sätestab:

„Olenemata üksikute toetuskavade mis tahes erisätetest, ei maksta toetust toetusesaajatele, kelle puhul on kindlaks tehtud, et nad on tekitanud sellise toetuse saamiseks vajalikud tingimused kunstlikult, saamaks kasu kõnealuse toetuskava eesmärkide vastaselt.“

8 Kõnesoleva määruse artikli 37 lõige 1 sätestab:

„Võrdlussumma on VI lisas osutatud toetuskavade alusel põllumajandustootjatele artiklis 38 osutatud võrdlusperioodi igal aastal antud toetuse kolme aasta keskmine, mis arvutatakse ja mida kohandatakse VII lisa kohaselt.

[...]“

9 Määruse artiklis 38 on täpsustatud, et „[v]õrdlusperioodiks on kalendriaastad 2000, 2001 ja 2002“.

10 Määruse nr 1782/2003 artikkel 43 „Toetusõiguste kindlaksmääramine“ sätestab:

„1. Ilma et see piiraks artikli 48 kohaldamist, saab põllumajandustootja toetusõiguse hektari kohta, mis arvutatakse, jagades võrdlussumma kõikide nende hektarite arvu kolmeaastase keskmisega, mis võrdlusperioodil andsid õiguse VI lisas loetletud otsetoetustele.

Toetusõiguste koguarv on võrdne eespool nimetatud hektarite keskmise arvuga.

[...]

2. Lõikes 1 märgitud hektarite arv sisaldab lisaks:

[...]

b) kogu söödamaa võrdlusperioodil.

3. Käesoleva artikli lõike 2 punkti b kohaldamisel tähendab söödamaa põllumajandusettevõtte seda pindala, mida […] võis kogu kalendriaasta jooksul kasutada loomade kasvatamiseks, sealhulgas segakasutus- ja segakultuurialad. Söödamaa ei hõlma:

— hooneid, metsa, tiike ja teid,

— muude ühenduse toetuse saamise toetuskõlblike põllukultuuride või püsikultuuride või aiakultuuride kasvatamiseks kasutatavaid pindalasid,

— alasid, mis on hõlmatud teatavate põllukultuuride tootjatele kehtestatud toetussüsteemiga, mida kasutatakse vastavalt kuivsööda toetuskavale või vastavalt siseriiklikule või ühenduse maa tootmisest kõrvaldamise kavale.

4. Kui ei ole sätestatud teisiti, toetusõigusi hektari kohta ei muudeta.“

11 Määruse nr 1782/2003 artikkel 44 „Toetusõiguste kasutamine“ näeb ette:

„1. Toetusõigus, millega on seotud toetuskõlblik hektar, annab õiguse toetusõigusega kindlaksmääratud summa maksmiseks.

2. „Toetuskõlblik hektar“ on põllumajandusettevõtte mis tahes põllumajandusmaa haritava maana või püsikarjamaana, välja arvatud püsikultuuride või metsa all olevad pindalad ning mittepõllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavad pindalad.

[...]

3. Põllumajandustootja deklareerib maatükid, mis vastavad mis tahes toetusõigusega seotud toetuskõlblikule hektarile. Välja arvatud vääramatu jõu juhtude või erandlike asjaolude korral, on need maatükid põllumajandustootja käsutuses vähemalt 10 kuu pikkuseks ajavahemikuks, mis algab liikmesriigi kehtestatavast kuupäevast, kuid mitte varem kui ühtses otsemaksete kavas osalemise taotluse esitamise aastale eelneva kalendriaasta 1. septembrist.

4. Liikmesriigid võivad nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel lubada põllumajandustootjal muuta oma avaldust tingimusel, et ta peab kinni tema toetuskõlblike hektarite arvust ning asjaomase pindala kohta ühtse otsemakse maksmiseks sätestatud tingimustest.“

Määrus (EÜ) nr 795/2004 ja määrus (EÜ) nr 796/2004

12 Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 795/2004, millega kehtestatakse määruses nr 1782/2003 sätestatud ühtse otsemaksete kava üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT 2004, L 141, lk 1; ELT eriväljaanne 03/44, lk 226; parandus ELT 2004, L 291, lk 18), komisjoni 29. oktoobri 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 1974/2004 (ELT 2004, L 345, lk 85) muudetud redaktsioonis (edaspidi „määrus nr 795/2004“), artikli 2 punkt a näeb ette:

„Määruse (EÜ) nr 1782/2003 III jaotises ja käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) põllumajandusmaa – viljelusmaa, alalise karjamaa ja alaliste kultuuride all olev kogu maa-ala“.

13 Määruse nr 795/2004 artikli 2 punkt e täpsustab, et mõistet „alaline karjamaa“ tuleb mõista komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 796/2004, millega kehtestatakse määruses (EÜ) nr 1782/2003 ette nähtud nõuetele vastavuse, toetuse ümbersuunamise ning ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi rakendamise üksikasjalikud reeglid (ELT 2004, L 141, lk 18; ELT eriväljaanne 03/44, lk 243; parandused ELT 2005, L 37, lk 22, ja ELT 2006, L 144, lk 30), tähenduses.

14 Määruse nr 796/2004 artikli 2 punktis 2 on esitatud „püsikarjamaa“ järgmine määratlus, mille kohaselt see on „maa, mida kasutatakse rohu või muude rohttaimede looduslikuks kasvatamiseks (isekülvi teel) või harimiseks (külvamise teel), ning mis ei ole põllumajandusettevõtte külvikorraga hõlmatud viie aasta jooksul või kauem“.

Hispaania õigus

15 24. jaanuari 2007. aasta Orden del Departamento de Agricultura y Alimentación del Gobierno de Aragón, por la que se establecen las medidas para la solicitud, tramitación y concesión de la ayuda desacoplada de régimen de pago único, las ayudas acopladas por superficie y por ganado para la campaña 2007/2008 (año 2007), las medidas para declaración de otro tipo de superficies, las medidas para la solicitud de la indemnización compensatoria, las ayudas agroambientales y las medidas para la solicitud de las ayudas para la forestación de tierras agrícolas, para el año 2007 (Aragóni autonoomse piirkonna põllumajandus- ja toiduministeeriumi määrus, millega nähakse 2007. aastaks ette ühtse otsemaksega sidumata toetuse, pindalatoetuse ja karjakasvatuse toetuse taotlemise, läbivaatamise ja eraldamise eeskirjad põllumajandusaastaks 2007/2008 (aasta 2007), muud liiki pindala deklareerimise eeskirjad, hüvitise ja põllumajanduse keskkonnatoetuse taotlemise eeskirjad ning põllumajandusmaa metsamaaks muutmise toetuse eeskirjad) (*Boletín Oficial de Aragón*, nr 13, 31.1.2007, lk 1310, edaspidi „24. jaanuari 2007. aasta määrus“) sätestab artikli 13 lõikes 1:

„[Toetus]kõlblik hektar on:

a) põllumajandusettevõtte kogu põllumajandusmaa, mille hulka kuuluvad põllumaa, humalaistandused, oliiviistandused ja -salud ning püsirohumaa.

Toetuskõlblikud on ainult nende põllumajandusettevõtete püsirohumaad, kelle söödamaa pindala võeti ühtse otsemaksete õiguste määramisel arvesse, maksimaalselt niisuguse pindala ulatuses, mis ei ületa ühtse otsemaksete õiguste kindlaksmääramiseks arvesse võetud keskmist söödamaa pindala. Deklareeritud püsirohumaad, mille pindala ületab käesolevas lõikes märgitud ulatust, ei ole toetuskõlblikud, kuna määruse nr 1782/2003 artikli 29 kohaselt eeldatakse, et toetusesaaja on toetuse saamiseks vajalikud tingimused tekitanud kunstlikult.

[...]“

16 24. jaanuari 2008. aasta Orden del Departamento de Agricultura y Alimentación del Gobierno de Aragón, por la que se establecen las medidas para la solicitud, tramitación y concesión de la ayuda desacoplada de régimen de pago único, la solicitud de asignación de derechos de pago único con cargo a la reserva nacional, las ayudas acopladas por superficie y por ganado para la campaña 2008/2009 (año 2008), las medidas para declaración de otro tipo de superficies, las medidas para la solicitud de la indemnización compensatoria, las ayudas agroambientales y las medidas para la solicitud de las ayudas para la forestación de tierras agrícolas, para el año 2008 (Aragóni autonoomse piirkonna põllumajandus- ja toiduministeeriumi määrus, millega nähakse 2008. aastaks ette ühtse otsemaksega sidumata toetuse, riiklikust reservist ühtse otsemakse toetuse, pindalatoetuse ja karjakasvatuse toetuse taotlemise, läbivaatamise ja andmise eeskirjad põllumajandusaastaks 2008/2009 (aasta 2008), muud liiki pindala deklareerimise eeskirjad, hüvitise ja põllumajanduse keskkonnatoetuse taotlemise eeskirjad ning põllumajandusmaa metsamaaks muutmise toetuse eeskirjad) (*Boletín Oficial de Aragón*, nr 12, 30.1.2008, lk 956) sisaldab artiklit 16, mille sätted on identsed 24. jaanuari 2007. aasta määruse artikli 13 lõike 1 punkti a sätetega ning mida on täiendatud järgmise lõiguga:

„Eelmine lõige ei ole kohaldatav juhul, kui põllumajandusettevõtja tõendab, et talle kuulub taotluse esitamise kuupäeva seisuga loomakasvatus ning ta kasutab deklareeritud püsirohumaad nende kariloomade söötmiseks“.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

Kohtuasi C-333/15

17 Põhikohtuasja kaebaja esitas 30. aprillil 2007 vastavalt määrusele nr 1782/2003 otsetoetuste taotluse, deklareerides „tavalise toetuse saamiseks toetuskõlblike hektaritena“ 48,47 hektarit maad.

18 Aragóni autonoomse piirkonna põllumajandusminister aga täpsustas 11. juuni 2007. aasta otsusega põhikohtuasja kaebaja deklareeritud pindala suurust, vähendades seda 28,70 hektarile, põhjusel et „püsirohumaa ületab söödamaad“. Põhikohtuasja kaebaja 63,48 toetusõigusest jäeti 34,78 välja, kuna see „ei ole kasutuses“.

19 Aragóni autonoomse piirkonna põllumajandusminister jättis 26. juunil 2009 rahuldamata vaide, mille põhikohtuasja kaebaja oli nimetatud otsuse peale esitanud, märkides, et 24. jaanuari 2007. aasta määruse artikkel 13 on viimase taotluse suhtes kohaldatav.

20 Tribunal Superior de Justicia de Aragón (Aragoni kõrgeim kohus, Hispaania) jättis 13. märtsi 2013. aasta otsusega põhikohtuasja kaebaja poolt 26. juuni 2009. aasta otsuse peale kohtule esitatud kaebuse rahuldamata, kuna leidis, et Aragóni autonoomse piirkonna põllumajandusministri kohaldatud 24. jaanuari 2007. aasta määrus on liidu õigusega täielikult kooskõlas.

Kohtuasi C-334/15

21 Põhikohtuasja kaebaja esitas uuesti 22. aprillil 2008 vastavalt määrusele nr 1782/2003 otsetoetuste taotluse, deklareerides „tavalise toetuse saamiseks toetuskõlblike hektaritena“ 63,48 hektarit maad.

22 Aragóni autonoomse piirkonna põllumajandusminister täpsustas uuesti 25. novembri 2008. aasta otsusega põhikohtuasja kaebaja deklareeritud pindala suurust, vähendades seda 29,01 hektarile, põhjusel et „püsirohumaa ületab söödamaad“. Põhikohtuasja kaebaja 63,48 toetusõigusest jäeti 34,47 välja, kuna need „ei ole kasutuses“.

23 Aragóni autonoomse piirkonna põllumajandusminister jättis 2. märtsil 2010 rahuldamata vaide, mille põhikohtuasja kaebaja oli nimetatud otsuse peale esitanud, märkides, et 24. jaanuari 2007. aasta määruse artikkel 13 on viimase taotluse suhtes kohaldatav.

24 Tribunal Superior de Justicia de Aragón (Aragoni kõrgeim kohus, Hispaania) jättis 5. aprilli 2013. aasta otsusega põhikohtuasja kaebaja poolt 2. märtsi 2010. aasta otsuse peale kohtule esitatud kaebuse rahuldamata, kuna leidis, et Aragóni autonoomse piirkonna põllumajandusministri kohaldatud 24. jaanuari 2007. aasta määrus on liidu õigusega täielikult kooskõlas.

Eelotsuse küsimused

25 Põhikohtuasja kaebaja esitas Tribunal Superior de Justicia de Aragóni (Aragoni kõrgeim kohus) 13. märtsi ja 5. aprilli 2013. aasta otsuste peale Tribunal Supremole (kõrgeim kohus) kassatsioonkaebused, väites muu seas, et rikutud on määruse nr 1782/2003 artiklit 44 ning määrust nr 795/2004. Ta märgib nimelt, et need määrused nõuavad, et nii haritavat maad kui ka püsirohumaad käsitataks toetuskõlblike hektaritena, esitamata mis tahes piiranguid, ning sellest staatusest jäävad välja üksnes püsikultuuride või metsa all olevad pindalad ning mittepõllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavad pindalad. Seetõttu ei saa administratsioon jätta üht osa tema deklareeritud hektaritest välja põhjusel, et need on püsirohumaad, ning seega on 24. jaanuari 2007. aasta määrus vastuolus määrusega nr 1782/2003, kuna see muudab toetuskõlbliku hektari mõiste sisutühjaks.

26 Neil asjaoludel otsustas Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused, mis on kohtuasjades C-333/15 ja C-334/15 sõnastatud identselt:

„1.

Kas määruse nr 1782/2003 artikleid 43 ja 44 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, milles jäetakse toetuskõlblike hektarite staatuse alt välja kõik need põllumajandustootja deklareeritud püsirohumaade pindalad, mis ületavad pindalasid, mida võeti varem arvesse selleks, et kindlaks määrata põllumajandustootja tavalised toetusõigused, seades püsirohumaa arvessevõtmise ja seega haritava maa asendamise rohumaaga tingimuseks, et rohumaad kasutatakse tegelikult karjakasvatuseks konkreetsel majandusaastal, mille jaoks soovib põllumajandusettevõtja toetusõiguseid kasutada?

Ja juhul, kui vastus eelmisele küsimusel on eitav, siis:

2. Kas määruse nr 1782/2003 artiklit 29, milles välistatakse toetuskavadest maksete tegemine toetusesaajatele, „kelle puhul on kindlaks tehtud, et nad on tekitanud sellise toetuse saamiseks vajalikud tingimused kunstlikult, saamaks kasu kõnealuse toetuskava eesmärkide vastaselt“, tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole liikmesriikidel lubatud võtta vastu üldnorme, millega vähendatakse (püsirohumaade) „toetuskõlblike hektarite“ arvu, määratledes objektiivselt üldjuhud, mille korral eeldatakse, et toetusesaaja on tingimused toetusmakse saamiseks kunstlikult tekitanud, ilma konkreetse põllumajandustootja tegevust ja käitumist konkreetselt tõendamata?“

27 Euroopa Kohtu presidendi 28. juuli 2015. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-333/15 ja C-334/15 kirjalikuks ja suuliseks menetlemiseks ning kohtuotsuse tegemiseks.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

28 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määrust nr 1782/2003 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, mis keelab võtta teatava põllumajandusaasta pindalatoetuse saamiseks toetuskõlblike hektaritena arvesse seda põllumajandusettevõtja deklareeritud püsirohumaa pindala, mis ületab varem toetusõiguse summa kindlaksmääramiseks hektari kohta arvesse võetud püsirohumaa pindala, välja arvatud juhul, kui viimane tõendab, et kõnealust ala kasutatakse vastaval põllumajandusaastal tegelikult tema põllumajandusettevõtte enda karjakasvatuse vajadusteks.

29 Kõigepealt tuleb täpsustada, et kuigi määrus nr 1782/2003 tunnistati kehtetuks nõukogu 19. jaanuari 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 73/2009, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames põllumajandustootjate suhtes kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks, muudetakse määruseid (EÜ) nr 1290/2005, (EÜ) nr 247/2006, (EÜ) nr 378/2007 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1782/2003 (ELT 2009, L 30, lk 16), tuleb põhikohtuasja asjaoludele nende toimumise aega arvestades siiski kohaldada määruse nr 1782/2003 sätteid.

30 Järgmiseks tuleb meenutada, et määruse nr 1782/2003 kohaselt on igal põllumajandusettevõtjal igal aastal õigus, juhul kui ta järgib teatavaid õigusnorme, usaldusväärse juhtimise nõudeid, hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi hoidmise nõudeid ning sooritab deklareerimistoimingud, pindalatoetuse saamisele, mille summa on määratud kindlaks toetusõigusega hektari kohta, mis on asjaomase määrusega kehtestatud korra jõustumisel põllumajandusettevõtjale ette nähtud.

31 Vastavalt määruse nr 1782/2003 artikli 43 lõikele 1 arvutatakse iga põllumajandustootja toetusõigus hektari kohta, jagades võrdlussumma kõikide nende hektarite arvu kolmeaastase – see on aastate 2000–2002 – keskmisega, mis võrdlusperioodil andsid samal ajavahemikul õiguse otsetoetustele, kusjuures toetusõiguste koguarv on võrdne nimetatud hektarite keskmise arvuga. Määruse artikli 43 lõige 2 täpsustab, et toetusõiguste arvutamisel arvessevõetav hektarite keskmine arv sisaldab kogu söödamaad võrdlusperioodil.

32 Vastavalt määruse nr 1782/2003 artikli 44 lõikele 1 annab toetusõigus, millega on seotud pindalatoetuse kõlblik hektar, õiguse toetusõigusega kindlaks määratud summa maksmiseks. Määruse artikli 44 lõige 2 näeb ette, et pindalatoetuse kõlbliku hektarina tuleb arvesse põllumajandusettevõtja põllumajandusettevõtte mis tahes põllumajandusmaa haritava maana või püsirohumaana, välja arvatud püsikultuuride või metsa all olevad pindalad ning mittepõllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavad pindalad.

33 Seetõttu peab – nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 25 – selleks, et põllumajandusettevõtja poolt pindalatoetuse saamiseks deklareeritud pindala oleks toetuskõlblik nimetatud sätte tähenduses, olema täidetud kolm tingimust: esiteks peab maa olema põllumajandusmaa, teiseks peab maa kuuluma selle põllumajandusettevõtja põllumajandusettevõttele ning kolmandaks ei tohi sellel kasvada püsikultuurid või mets ning seda ei tohi kasutada muuks kui põllumajanduslikuks tegevuseks (vt kohtuotsus, 2.7.2015, Demmer, C-684/13, EU:C:2015:439, punkt 54).

34 Sellega seoses esiteks on määruse nr 795/2004 artikli 2 lõike a kohaselt põllumajandusmaa haritav maa, püsirohumaa ja alaliste kultuuride all olev kogu maa-ala. Määruse nr 796/2004 artikli 2 punkt 2, millele on viidatud määruse nr 795/2004 artikli 2 punktis e, määratleb omakorda „püsikarjamaad“ maana, mida kasutatakse rohu või muude rohttaimede looduslikuks kasvatamiseks (isekülvi teel) või harimiseks (külvamine), mida pole kaasatud põllumajandusettevõtte külvikorda viie aasta jooksul või kauem.

35 Neist sätetest nähtub, et maa liigitamine „püsirohumaaks“ ning seega „põllumajandusmaaks“ sõltub kõnealuse maa-ala tegelikust kasutusest, ning maad tuleb käsitada „põllumajandusmaana“ muu hulgas juhul, kui seda kasutatakse püsirohumaana (kohtuotsus, 14.10.2010, Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, punkt 37).

36 Teiseks on määruse nr 1782/2003 artikli 2 punktis b märgitud, et „põllumajandusettevõte“ on kõik põllumajandustootja poolt juhitavad sama liikmesriigi territooriumil asuvad põllumajanduslikud tootmisüksused, samas kui määruse artikli 2 punkt a määratleb „põllumajandustootjat“ muu seas kui füüsilist või juriidilist isikut, kelle põllumajandusettevõte asub liidu territooriumil ning kes tegeleb põllumajandusliku tegevusega.

37 Euroopa Kohus on selle kohta juba märkinud, et põllumajandusmaa kuulub asjaomase põllumajandustootja põllumajandusettevõttesse, kui põllumajandustootjal on põllumajandusliku tegevuse eesmärgil õigus seda maad majandada, see tähendab kui põllumajandustootja on sellel maal põllumajandusliku tegevuse korraldamisel piisavalt sõltumatu (vt kohtuotsused, 14.10.2010, Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, punktid 58 ja 62, ning 2.7.2015, Wree, C-422/13, EU:C:2015:438, punkt 44, ja Demmer, C-684/13, EU:C:2015:439, punkt 58).

38 Tuleb märkida, et põhikohtuasjades ei vaielda selle üle, et hektarid, mille põhikohtuasja kaebaja on majandusaastate 2007 ja 2008 pindalatoetuse saamiseks deklareerinud, kuuluvad tema ettevõtte põllumajandusmaa hulka, ega selle üle, et deklareeritud püsirohumaade pindala kuulub tõesti selle määratluse alla. Igal juhul tuleb seda asjaolu kontrollida eelotsusetaotluse esitanud kohtul.

39 Kolmandaks tuleb ühelt poolt märkida, et nagu käesoleva kohtuotsuse punktist 33 nähtub, ei sea määrus nr 1782/2003 teatava põllumajandusettevõtte püsirohumaade pindala pindalatoetuse kõlblikkuse suhtes tingimust, et need vastaksid varem selle ettevõtte toetusõiguste väljaarvutamisel arvesse võetud söödamaade pindalale.

40 Teiselt poolt määratleb määruse nr 1782/2003 artikli 2 punkt c põllumajandusliku tegevuse mõistet muu hulgas kui maa hoidmist heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes, nagu on kehtestatud määruse artikliga 5, kusjuures seda tegevust on seejuures võetud arvesse samuti nagu põllumajandustoodete tootmist ja kasvatamist, sealhulgas saagikoristust, lüpsikarja pidamist, põllumajandusloomade aretamist ja pidamist.

41 Määruse nr 1782/2003 artikli 5 lõige 1 näeb sel eesmärgil ette, et liikmesriigid peavad tagama, et kogu põllumajandusmaa ning eelkõige põllumajandusmaa, mida enam ei kasutata tootmise eesmärgil, oleks heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes. Määruse artikli 5 lõige 2 sätestab lisaks, et liikmesriigid peavad tagama, et maad, mis olid 2003. aasta pindalatoetuste taotluste esitamiseks ette nähtud kuupäeval püsirohumaa all, sellena ka säilitataks.

42 Selles osas näeb määrus nr 796/2004 ette erinevad kohustused püsirohumaa all oleva maa säilitamiseks, mida peavad järgima nii liikmesriigid kui ka põllumajandusettevõtjad. Nii näeb määruse artikkel 3 ette, et liikmesriikide taotletav eesmärk on tagada püsirohumaa all oleva maa osakaalu säilimine siseriiklikul või kohalikul tasandil kogu põllumajandusliku maa suhtes. Määruse artikkel 4 lisab, et kui viidatud suhtarv püsirohumaade kahjuks väheneb, sätestab asjaomane liikmesriik põllumajandustootjatele kohustuse mitte muuta püsirohumaa all olevat maa otstarvet ilma eelneva kooskõlastuseta.

43 Sellest tuleneb, et põllumajandusettevõtte püsirohumaa pindala on pindalatoetuse saamiseks toetuskõlblik, kui see kuulub selle ettevõtte põllumajandusmaa hulka, ning nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 30 märkis, on selle ala hoidmine heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes iseenesest põllumajanduslik tegevus, kusjuures asjaolu, et rohtu või muid rohttaimi, mille kasvatamiseks peab vastavalt määruse nr 796/2004 artikli 2 punktile 2 neid alasid kasutama, ei kasutata otseselt põllumajandusettevõtte enda karjakasvatuseks, ei oma sellega seoses tähtsust.

44 Seda analüüsi kinnitavad määruse nr 1782/2003 eesmärgid ja püsirohumaadele omistatud roll nende eesmärkide saavutamisel.

45 Esiteks on määruse nr 1782/2003 põhjenduses 4 märgitud, et kuna püsirohumaadel on keskkonnale positiivne mõju, on asjakohane võtta vastu meetmed olemasolevate püsirohumaade säilitamise soodustamiseks, et vältida püsirohumaa suuremahulist muutmist haritavaks maaks.

46 Sellega seoses on Euroopa Kohus juba sedastanud, et keskkonnakaitset, mis on üks liidu põhieesmärke, tuleb lugeda ka üheks ühise põllumajanduspoliitika eesmärkidest (kohtuotsus, 16.7.2009, Horvath, C-428/07, EU:C:2009:458, punkt 29) ning täpsemini on see üks ühtse otsemaksete kava eesmärk (kohtuotsus, 14.10.2010, Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, punkt 39), nagu nähtub määruse nr 1782/2003 põhjendustest 3, 21 ja 24.

47 Teiseks, nagu nähtub määruse nr 1782/2003 põhjendusest 24, soovitakse määrusega asendada seni ülekaalus olnud tootmise otsetoetamise süsteem otse põllumajandustootjatele makstava toodanguga sidumata sissetuleku otsetoetuse süsteemiga (vt kohtuotsus, 5.2.2015, Agrooikosystimata, C-498/13, EU:C:2015:61, punkt 40).

48 Sellest nähtub, et kõik püsirohumaad, mis kuuluvad põllumajandusettevõtte põllumajandusmaa hulka, on määruse nr 1782/2003 artikli 44 lõike 2 tähenduses pindalatoetuse kõlblikud, ilma et toetuskõlblikkuse suhtes kehtiks tingimus, et need alad peavad vastama söödamaa pindalale, mida on varem võetud arvesse selle keskmise hektarite arvu arvutamisel, mille põhjal määrati kindaks toetusõigused, või tingimust, et seda söödamaa pindala ületavat püsirohumaa pindala tegelikult

kasutataks põllumajandusettevõtte enda karjakasvatuse vajadusteks, kui neid kasutatakse põllumajandusliku tegevuse tegemiseks selle määruse tähenduses, mida tuleb kontrollida eelotsusetaotluse esitanud kohtul.

49 Seetõttu tuleb esimesele küsimusele vastata, et määrust nr 1782/2003 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, mis keelab võtta teatava põllumajandusaasta pindalatoetuse saamiseks toetuskõlblike hektaritena arvesse seda põllumajandusettevõtja deklareeritud püsirohumaa pindala, mis ületab varem toetusõiguse summa kindlaksmääramiseks hektari kohta arvesse võetud püsirohumaa pindala, välja arvatud juhul, kui viimane tõendab, et kõnealust ala kasutatakse vastaval põllumajandusaastal tegelikult tema põllumajandusettevõtte enda karjakasvatuse vajadusteks.

Teine küsimus

50 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele küsimusele vaja vastata, kuna viimane on esitatud üksnes juhuks, kui esimesele küsimusele antav vastus on eitav.

Kohtukulud

51 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) otsustab:

Nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1782/2003 (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks ning muudetakse määruseid (EMÜ) nr 2019/93, (EÜ) nr 1452/2001, (EÜ) nr 1453/2001, (EÜ) nr 1454/2001, (EÜ) nr 1868/94, (EÜ) nr 1251/1999, (EÜ) nr 1254/1999, (EÜ) nr 1673/2000, (EMÜ) nr 2358/71 ja (EÜ) nr 2529/2001, nõukogu 19. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 2012/2006 muudetud redaktsioonis) tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, mis keelab võtta teatava põllumajandusaasta pindalatoetuse saamiseks toetuskõlblike hektaritena arvesse seda põllumajandusettevõtja deklareeritud püsirohumaa pindala, mis ületab varem toetusõiguse summa kindlaksmääramiseks hektari kohta arvesse võetud püsirohumaa pindala, välja arvatud juhul, kui viimane tõendab, et kõnealust ala kasutatakse vastaval põllumajandusaastal tegelikult tema põllumajandusettevõtte enda karjakasvatuse vajadusteks.

Allkirjad